

26 OKT. 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 50 j.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No 8 1962

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

In het maandoverzicht nr. 7/8 van 1962 is opgenomen een "overzicht van reizen van vooraanstaande Nederlandse en buitenlandse extremisten uit of naar Nederland".

Deze titel is niet geheel in overeenstemming met de inhoud van het overzicht. In de lijst zijn ten onrechte ook de namen genoemd van enkele beslist niet-extremistische figuren. Deze werden opgenomen, omdat de betrokkenen hebben deelgenomen aan een belangrijke bijeenkomst van een extremistische organisatie.

Helaas is nagelaten, de benaming van de lijst daarmee in overeenstemming te brengen.

In het vervolg zal de benaming van dit overzicht luiden: Buitenlands reisoverzicht.

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 9 - 1962

(Tijdvak 1-9-1962 t/m 30-9-1962)

I N H O U D

Blz.

I.	<u>Communisme Internationaal</u>	
	De rol van de PCF op de Conferentie der 81 partijen van 1960.....	1
	Wrijving tussen de Franse en de Italiaanse CP-en.....	5
II.	<u>Activiteiten van de CPN</u>	
	Verkiezing van wethouders en commissies van bijstand.....	8
	De verder na te streven "eenheid van actie met de socialisten".....	10
	Commentaar in CPN-kring op de veranderingen in de partijleiding.....	11
	Het Waarheid-festival door duizenden bezocht.....	12
III.	<u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
	Activiteiten ANJV in het komende seizoen.....	14
	Zesde WFDJ-congres.....	15
	Zevende congres van de Internationale Unie van Studenten.....	16
IV.	<u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
	De loonsituatie en het communistische "eisenprogram".....	19
	Agitatie rond sluiting Beatrix-mijn.....	20
V.	<u>Overige groeperingen</u>	
	"De Brug" over De Groots gehandhaafde machtspositie.....	22
	Europese conferentie tegen kernbewapening.....	23
	<u>Overzicht stakingen, september 1962</u>	25
	<u>Agenda</u>	26

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

De PCF en de conferentie der 81 partijen

In november 1961, dus kort na het XXIIste CPSU-congres met zijn verscherpte controverser Moskou-Peking en de kwestie Albanië, gaf de PCF een brochure uit ter voorlichting van het eigen partij kader, handelend over het optreden van de PCF-delegatie op de conferentie der 81 partijen van november/december 1960. De PCI deed in januari jl. hetzelfde ten aanzien van haar stellingname op deze conferentie (zie MO 4-1962).

De daarin gegeven bijzonderheden moesten kennelijk verduidelijken, op welke strijdvaardige en principiële wijze de PCF zich van meet af aan had verzet tegen bepaalde denkbeelden en methoden van de CP-China en tegen de "anti-leninistische" gedragingen van de Albanese communistische machthebbers.

In het voorwoord tot de PCF-brochure wordt gewezen op het unaniem door de 81 partijen aanvaardde van de Verklaring. De brochure bevat verder enige redevoeringen van Thorez en een afgelegde verklaring van de gehele delegatie. De tekst daarvan spreekt, ook wat betreft het voor publicatie gekozen tijdstip, duidelijke taal over de gespannen verhoudingen in "het socialistische kamp".

Visie van delegatieleider Thorez

Thorez betreurde het, dat de Chinese kameraden het vraagstuk van hun staatkundige betrekkingen met de Sowjet-Unie op de conferentie aan de orde hadden gesteld, aangezien deze conferentie alleen politieke en ideologische problemen van de internationale communistische beweging behoorde te bespreken. Hij verklaarde het absoluut oneens te zijn met de denkbeelden van de woordvoerder der Chinese partijdelegatie, omdat deze indruisten tegen de Verklaring van Moskou der 12 partijen van november 1957, onderschreven door de gehele internationale communistische beweging. Een der belangrijke punten daarin is de vreedzame coëxistentie en de daarmee verbonden stelling dat oorlogen niet langer onvermijdelijk zijn.

In dit verband verweet Thorez de Chinese communisten het internationaal verbreiden van hun dwalingen, zelfs nadat de meerderheid der communistische partijen deze had verworpen. De Chinese kameraden hadden de beginselen van het democratisch centralisme geschonden en zich onttrokken aan hun medeverantwoordelijkheid voor de eenheid en de kracht van de gehele communistische beweging. Met het citeren van Chinees-communistische uitspraken verduidelijkte Thorez deze beschuldigingen.

In strijd met de Verklaring van 1957, zo zeide hij, achten de Chinese kameraden het misleidend om de arbeidersklasse te doen geloven, dat oorlog kan worden voorkomen onder het voortbestaan van het kapitalisme. De pleidooien voor algemene ontwapening en de bewering dat de imperialisten daartoe zouden kunnen worden gedwongen, berusten volgens dit Chinese standpunt eveneens op het misleiden van de arbeidersklasse, op het wekken van illusies en het verdoezelen van het ware karakter van het imperialisme.

Op 1 juli 1960, aldus memoreerde Thorez, had het centraal comité van de PCF de kameraden van de Chinese partij een met redenen omklede resolutie doen toekomen, waarin dit verklaarde het oneens te zijn met de politieke opvattingen van de CP-China en sommige door haar toegepaste methoden te veroordelen. Eind september 1960 hadden de Chinese kameraden de ontvangst van deze resolutie bevestigd en daartegen aangevoerd, dat de PCF op basis van eenzijdige informatie had gehandeld, hetgeen Thorez ontkende. Nauwkeurig had de PCF-leiding de Chinese brochure "Lang leve het leninisme" bestudeerd, die naar zijn zeggen in Frankrijk en in andere landen op ruime schaal was verspreid. ("Le Communiste", het orgaan van de "revolutionaire tendentie van de PCF" - zie vorig MO - meldde echter, dat de brochure in Frankrijk niet verkrijgbaar was geweest in de partijboekhandel).

Het pamflet, waarover Thorez sprak, bevat enige in april 1960 door de Chinese partijpers gepubliceerde anti-imperialistische, fel tegen Amerika gerichte artikelen, waarin Chroestsjow onder bedekte termen voor revisionist en opportunist wordt uitgekreten.

De PCF kon naderhand kennis nemen van de brief, die de Chinese kameraden aan het centraal comité van de CPSU zonden. De inhoud van dit schrijven vermocht de PCF-leiding niet te overtuigen van het alleen maar incidentele en beperkte karakter van de meningsverschillen tussen de CP-China en de CPSU. Na het aanhoren van de toespraak van de Chinese delegatie-leider op de conferentie der 81 partijen, was Thorez gesterkt in de overtuiging, dat het om een diepgaand conflict ging tussen de

Chinese kameraden en de gehele internationale communistische beweging.

Het kenschetsen van het imperialisme als "de papieren tijger" en het tegelijk aansporen van de volkeren om ernst te maken met de bestrijding van het imperialistische gevaar kon z.i. verwarring stichten. Thorez deed hiermede in feite een aanval op Mao Tse-tung, die deze beeldspraak het eerst gebruikt had.

Voorts bestreed hij de (Chinese) bewering als zou de vreedzame coëxistentie de klassenstrijd verzwakken en uitmonden in het verzaken van de socialistische revolutie. Tegen de Chinese brochure "Lang leve het leninisme" voerde Thorez talrijke bedenkingen aan. Wat een halve eeuw geleden algemene geldigheid had, bleek radicaal te zijn veranderd onder de huidige machtsverhoudingen. Lenin werd hier volgens Thorez te onpas geciteerd door de Chinese kameraden. Het verbaasde hem, dat zij in 1960 niet langer aanvaardden wat zij als juist hadden erkend door het mede-ondertekenen van de Verklaring van Moskou van november 1957. Zodoende verwierp de CP-China tevens de historische besluiten van het XXste CPSU-congres.

Thorez verdedigde met klem de opvatting van Chroestsjow, dat de CPSU niet langer behoort te worden aangeduid als de partij, die "aan het hoofd" staat van de internationale communistische beweging. Met Chroestsjow achtte de PCF-leider het geenszins noodzakelijk aldus de vooraanstaande rol te kenschetsen, die de CPSU blijft vervullen in de gehele communistische beweging. De oude formulering biedt hooguit de burgerlijke propaganda welkome aanknopingspunten voor het verdachtmaken van de communistische partijen (als knechtjes van Moskou). Zij schaadt het prestige van de CPSU en haar leiders, inzonderheid dat van Chroestsjow.

Aangezien juist de CP-China op het handhaven van de oude aanduiding had aangedrongen, was het vermaan van Thorez blijkbaar in eerste aanleg tot haar gericht (volgens de Chinese opvattingen zou dan ook de CPSU verantwoordelijk gesteld kunnen worden voor de ontwikkelingen in de gehele communistische beweging).

Thorez erkende dat iedere partij ernaar moet streven het socialisme te bereiken met inachtneming van de bijzondere omstandigheden van het eigen land. Op deze facetten mag echter niet zozeer de nadruk worden gelegd - zoals volgens Thorez de Chinese communisten doen - dat de algemene principes van het marxisme-leninisme worden aangetast.

Thorez sprak verder over de tweedracht zaaiende activiteiten van de CP-China tijdens de algemene raadszitting van het Wereldvakverbond in juni 1960 te Peking. Op die bijeenkomst hadden de Chinese gedelegeer-

den de algemeen aanvaarde Verklaring van Moskou van november 1957 opnieuw aan de orde gesteld. Zij oefenden daarop zelfs critiek uit in tegenwoordigheid van niet-communisten. In dezelfde bijeenkomst hield kameraad Liu Ning-i een requisitoir tegen het moderne revisionisme. Daarachter ging, naar Thorez opmerkte, een aanval schuil op het beleid van de USSR en vooral van kameraad Chroestsjow.

Op het internationale congres van de IFDJ, de Internationale Federatie van Democratische Juristen, in oktober 1960 te Sofia (een communistische mantelorganisatie), zeide de Chinese delegatieleider tot twee Franse afgevaardigden, van wie één notabene geen communist was, dat de PCF systematisch en onvoorwaardelijk in het kielzog van de CPSU voer. De Franse communisten waren, aldus Thorez, gewend geraakt aan het belachelijk maken van hun traditionele, nauwe relaties met de Sowjet-Russische kameraden. Dit gebeurde dan echter alleen door tegenstanders, reactionairen en socialistische leiders. Het was volgens Thorez echter voor het eerst dat "kameraden" zich hieraan hadden schuldig gemaakt.

Verklaring van de PCF-delegatie

In de verklaring van de volledige delegatie der Franse Communistische Partij, afgelegd op de Conferentie der 81 partijen, werd Hodzja's optreden namens de AAP - de Albanese Arbeiders Partij - categorisch veroordeeld. Zijn ontoelaatbare toon en oogmerken hadden bij de delegatie gevoelens van schaamte opgewekt. Nooit tevoren hoorde men zulke taal op bijeenkomsten van de communistische beweging. Deze ruwe aanval op de Sowjet-Unie, op de CPSU en in het bijzonder op Chroestsjow, achtte de delegatie volkomen strijdig met de verklaring, die de centrale comités van de PCF en de AAP op 2 juli 1957 te Tirana gemeenschappelijk hadden aanvaard. Ook de Albanese leiders erkenden de CPSU daarin als "de rijke collectieve bron van ervaring voor alle communistische en arbeiderspartijen". Thans verklaarde Hodzja echter dat zijn meningsverschillen met de internationale communistische beweging eigenlijk al dateerden vanaf 1953 (het jaar waarin Stalin stierf).

De delegatie was het volledig oneens met het denkbeeld om de CPSU verantwoordelijk te stellen voor de meningsverschillen, die sedert het XXste partijcongres van februari 1956 waren gerezen binnen de communistische beweging. Hodzja had deze geweten aan het Sowjetbeleid, dat volgens hem het revisionisme en het opportunisme had bevorderd.

In de verklaring van de PCF-delegatie werd uitdrukkelijk gesteld

dat de PCF het revisionisme juist kon bestrijden met behulp van de besluiten van het XXste Sowjet-Russische partijcongres. Weliswaar had de PCF zich evenals andere partijen tegen revisionistische interpretaties van het XXste congres moeten verzetten, maar de CPSU nooit aansprakelijk gehouden voor zodanige afwijkingen.

De delegatie verwierp de suggestie om de Verklaring van de 81 partijen alleen te doen ondertekenen door de communistische gedelegeerden van de socialistische landen (onvermeld bleef van welke zijde deze suggestie was gekomen).

De delegatie ging in haar verklaring verder dan Thorez bij het preciseren van de critiek op het "tweedracht zaaien" door de Chinese communisten ter zitting van de algemene raad van het WVV in juni 1960 te Peking. Zij stelde namelijk het centraal comité van de CP-China zelf daarvoor aansprakelijk. In een nota poogde de CP-China haar optreden achteraf als een noodzakelijke correctie te rechtvaardigen. Volgens de verklaring van de PCF-delegatie hadden Chinese communisten echter het leninistische beginsel van de verbinding tussen partij en massa veronachtzaamd. Hoe zouden de mantelorganisaties hun rol kunnen vervullen, indien zij het communistische partijprogramma zonder meer copieerden? Nochtans drongen de Chinese kameraden hierop aan in het WVV en in andere internationale organisaties, zoals de Wereldvredebeweging en de Wereldfederatie van Democratische Jeugd. Volgens de verklaring zou het Chinese optreden aan deze organisaties onherstelbare schade hebben kunnen berokkenen. De PCF-delegatie vroeg zich af, wat er van het proletarisch internationalisme terecht zou komen, indien de Chinese kameraden hun onjuiste opvattingen niet zouden willen herzien.

* * *

Deze bijzonderheden, ontleend aan de PCF-brochure, tonen aan, dat de Franse partijleiders zich destijds volledig achter de politiek van de CPSU schaarden. Dit was ook op en na het jongste Sowjet-Russische partijcongres van oktober 1961 het geval. Het nadien alsnog publiceren van zoveel voor de Chinese partijleiding onaangename details van het overleg der 81 partijen duidt op de nog aanwezige spanningen tussen de beide grote communistische partners.

Wrijving PCF-PCI

Naast de zo straf geformuleerde bezwaren tegen sommige aspecten van het beleid en de activiteiten der CP-China, heeft de PCF onverkort

haar ernstige bedenkingen gehandhaafd tegen bepaalde opvattingen in de communistische gelederen van Italië. Al spoedig na het XXste CPSU-congres van februari 1956 keerde de vanouds wat starre, dogmatische PCF-leiding zich tegen de ontwikkelingen in de Italiaanse zusterpartij. Kopstukken van de PCF zoals Garaudy en Waldeck Rochet bestreden "het revisionisme" en "het opportunisme" van de PCI en waarschuwden tegen het huns inziens grote gevaar voor fractie-vorming binnen het internationale communisme.

De uiteenzettingen van Togliatti over het polycentrisme vonden bij Thorez en zijn medebestuurders een slecht onthaal. Na het jongste Sowjet-Russische partijcongres werd de polemiek terzake voortgezet. Vooral de denkbeelden van de jongere garde in de PCI wekten de voortdurende ontstemming van de PCF op. Togliatti en enkele zijner naaste medewerkers werden opnieuw scherp becritiseerd.

Thorez gaf zelf in november 1961 voor het centraal comité uiting aan zijn beduchtheid voor het polycentristische streven, zonder daarbij de Italiaanse zusterpartij met name aan te duiden. De these van het polycentrisme verbaasde en verontrustte hem. Hij achtte het onjuist en overbodig te spreken over de oprichting van verschillende regionale centra binnen het communisme, nu er geen centrale leiding voor de gehele communistische beweging meer bestond.

De resolutie van 26 november 1961, uitgegeven door het centraal comité van de PCF, bevatte mede de neerslag van dit betoog. De stelling, dat het nuttig zou zijn meerdere "centra" van het communisme in verschillende delen van de wereld te vormen, kon slechts leiden tot het in de waagschaal stellen van de eenheid van denken en handelen, gegrondvest op de klassesolidariteit en het proletarisch internationalisme zoals die in de Verklaring van de 81 partijen zijn omschreven.

De PCI liet deze aanvallen niet op zich zitten en reageerde onder meer in het partijdagblad "L'Unità". Togliatti publiceerde daarin op 2 december 1961 een beschouwing. Hij herinnerde eraan, dat het tijdens het VIIIste PCI-congres van december 1956 in een bijeenkomst van alle partijen die deel hadden uitgemaakt van het voormalige Cominform, was gekomen tot een voorstel om een regionale organisatie op te richten voor het onderling uitwisselen van inlichtingen en ervaringen. Dit plan, zo verzekerde Togliatti, ging niet uit van de Italiaanse partij. Het werd wel aanvaard maar de uitwerking leverde geen vruchtbare resultaten op.

In dezelfde beschouwing toonde Togliatti zich verwonderd over de z.i. oppervlakkige beweringen van de Franse kameraden inzake het

polycentrisme, temeer omdat zij van competente leiders kwamen, die tot in bijzonderheden op de hoogte zijn van de werkelijke stand van zaken. Togliatti ontkende, dat de door de PCI gebezigde term "polycentrisme" het scheppen van centra betekent, die leiding geven aan communistische partijen (b.v. in Westeuropa, Zuidamerika). Met deze term wilde de PCI slechts duidelijk maken, dat de leiding van het internationale communisme door één partij een verouderd en door de praktijk achterhaald begrip is. Elke communistische partij is autonoom en onafhankelijk. Zij is ten aanzien van haar beleid verantwoording schuldig aan de bevolking en het proletariaat van het eigen land. Deze autonomie sluit echter het gemeenschappelijk overleg door alle partijen of door CP-en in regionale groeperingen niet uit, maar vraagt daar juist om voor het uitwisselen van standpunten en ervaringen.

De PCF heeft zich tot dusver niet bereid getoond de opvattingen van de Italiaanse zusterpartij te delen. De voortdurende strijd in de partijpers over en weer heeft er toe geleid dat de verhoudingen stroef blijven.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

Verkiezing wethouders en commissies van bijstand

Op dinsdag 4 september vond in de Nederlandse gemeenten, doorgaans na voorafgaand overleg tussen de raadsfracties, de verdeling van wethouder-portefeuilles plaats. Tevens kozen vele gemeenteraden de commissies van bijstand.

De verkiezing van communisten in tal van deze commissies - in sommige gemeenten voor het eerst sedert 1948, in andere gemeenten in meer commissies dan voorheen - en de benoeming van CPN-wethouders in Finsterwolde (2) en Koog a/d Zaan (1) verlokte menig CPN-commentator tot de opgetogen maar voorbarige conclusie, dat het anti-communisme in Nederland duidelijk op zijn retour is. De belangen van de bevolking zouden nu beter dan voorheen behartigd kunnen worden, zo werd daarbij tevens verzekerd.

De behaalde resultaten stimuleren de partijleiding bij de voorbereiding van de Kamerverkiezingen van 1963. "Luns en De Quay zijn op de terugtocht en zij zullen volgend jaar door een nieuwe linkse zege geheel worden verjaagd. De partij zal overwinning op overwinning boeken", zo merkte Marcus Bakker onlangs in een rede op.

Een deel van de leidende kringen in de PvdA had alles gedaan om het de KVP naar de zin te maken. Kennelijk moesten de wethoudersverkiezingen er mede toe dienen een toekomstige nieuwe coalitie van KVP en PvdA voor te bereiden, aldus een tweede conclusie van de partijleiding.

Dat deze politiek van "Suurhof en de zijnen" de instemming heeft van de PvdA-leden en lagere kaders, acht men op de CPN-Olympus bepaald te veel gezegd. In een voor de zoveelste maal herhaalde vertwijfelde poging van de CPN om een wig te drijven tussen leiding en leden van PvdA en NVV wordt naar voren gebracht, dat tal van PvdA-ers en ook kaderleden van het NVV "bijvoorbeeld in Amsterdam" hebben gepleit voor een wethouders-college, waarin "de winst van links" tot uitdrukking zou komen door ook een communist tot wethouder te verkiezen.

"De Waarheid", die altoos verder wil zien dan haar wroetende neus lang is, "ontdekt" dan ook grif de aanwezigheid van een stroming

in de PvdA, die niet aan de leiband wil lopen van de reactie; een geleding, die ingaat tegen de wens van "rechtse leiders in de top".

Het gemeenteraadswerk

De opneming van communisten in zoveel raadscommissies noopt de partijleiding ertoe haar fracties de nodige instructies te geven voor het volgen van de juiste politieke lijn. Immers: hoewel De Groot c.s. de opneming van communisten in deze commissies toejuichen, beseffen zij maar al te goed, welke politieke gevaren de onvermijdelijke samenwerking met "andersdenkenden" oproept.

In het verleden kregen communistische raadsleden trouwens reeds meermalen het verwijt te horen te zelfstandig beslissingen te nemen of op te goede voet te staan met leden van de PSP- en PvdA-fracties, met andere woorden bourgeois-neigingen te vertonen. Al eerder deed zich dan ook de behoefte gevoelen aan een meer landelijke coördinatie van en instructie voor het gemeenteraadswerk. Deze taak is thans opgedragen aan Harry Verheij, de gewezen plaatsvervangend algemeen secretaris van de CPN, (zie MO 7-8, 1962). Voorts zal met name de partijfracties in de grote steden duidelijk worden gemaakt, dat zij geen onafhankelijke eenheden in het partijapparaat vormen, doch direct ondergeschikt zijn aan het bestuur van het CPN-district, waaronder zij resorteren. Dit geldt in het bijzonder voor Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

Vooraf in de Amsterdamse raad zouden zich in dit opzicht onlangs enige moeilijkheden hebben voorgedaan. Zo moest Leen Seegers, gedurende 27 jaar fractieleider, door het districtsbestuur tot de orde worden geroepen, omdat hij openlijk uiting had gegeven aan zijn ergernis over de gedwongen overdracht van zijn voorzitterschap aan Harry Verheij. Deze "degradatie" van Seegers zou niet alleen op zijn gevorderde leeftijd zijn gebaseerd maar ook op zijn, bij verschillende gelegenheden gebleken eigengereidheid en overschatting van de betekenis van het gemeenteraadswerk.

Ook Jan Weenink en Nico Luijck zouden in het jongste verleden tegen de districtsleiding hebben gerebelleerd en wel tegen het feit, dat zij bij de opstelling van de CPN-candidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen waren gepasseerd door de bedrijfsarbeiders Cor Haringa en Bertus Meester, die thans deel uitmaken van de hoofdstedelijke raadsfractie.

Eenheid van actie

De voortgaande "verschuiving naar links" bij de raadsverkiezingen van mei 1962 heeft bij de CPN-leiding de hoop doen herleven, dat zij - nog afgezien van hetgeen in dit opzicht wellicht in de gemeenteraden te bereiken valt - met meer kans op succes dan voorheen gestalte kan geven aan haar politiek ideaal: eenheid van actie met de socialisten.

Daarbij wil zij zich, in tegenstelling tot vroeger, niet zozeer baseren op de strijd voor de dagelijkse noden als wel op eisen, liggend in de directe politieke sfeer van de CPN, d.w.z. gericht op de principes van vreedzame coëxistentie en op "de neutraliteit van Nederland". Ook in recente "Waarheid"-commentaren van de hand van vooraanstaande CPN-representanten kwam dit naar voren.

Zo gaf Paul de Groot zich in een viertal recente beschouwingen onder de titel "Lectuur van de ziekenkamer" moeite de indruk weg te nemen, als zou de CPN in haar huidige gedaante nog altijd even "oorlogszuchtig" en anti-sociaal democratisch zijn als de communistische beweging tijdens de eerste wereldoorlog, in de dagen van "de Tribune" en onder het regime van Van Ravesteijn. Het boek van Van Ravesteijn over de geschiedenis van het communisme in Nederland tot 1925 had De Groot tot zijn artikelen geprikkeld.

Het is een misverstand in PvdA- en PSP-kring - en tevens in flagrante strijd met de communistische beginselen -, dat de communisten oorlog willen ter verbreiding van "het socialistische stelsel", aldus De Groot. De Tribunisten hebben deze indruk bij de socialisten in Nederland doen postvatten, evenals de gedachte, dat de sociaal-democratie (de reformistische politiek) een groter gevaar voor het communisme zou zijn dan "de groot-kapitalistische reactie". Daarom is het nodig juist nu de Tribune-politiek uit de jaren 1914-1918 te veroordelen en de sociaal-democratische massa duidelijk te maken, dat "onze CPN daarmee niets gemeen heeft of wenst te hebben", zo schrijft de CPN-voorzitter.

Eveneens een opvallend lonken in de richting van de aanhang der PvdA, toonde een tweetal ongesigneerde beschouwingen (mogelijk eveneens van De Groot) in "De Waarheid" van 25 en 26 september jl., getiteld "de PvdA en de Vrede". Aanleiding tot deze pennevruchten vormde het onlangs gepubliceerde rapport van een studiec commissie uit de PvdA over het onderwerp "oorlog en vrede in het atoombijperk".

Volgens "De Waarheid" vestigt het rapport de indruk door twee pennen te zijn geschreven; de ene in de oude stijl, volgens de regels

van de koude oorlog en de haat tegenover de Sowjet-Unie, de andere beïnvloed door de wil der gewone socialisten, die een wereld van vrede en vriendschap wensen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat enerzijds steun wordt gegeven aan de NAVO, doch anderzijds begrip wordt gevraagd voor communistische voorstellen als het Rapacki-plan (atoomvrije zône in Midden-Europa) en een niet-aanvalsverdrag tussen de landen van de NAVO en die van het Warschau-pact.

Bepaald verrassend is de uitspraak van de "Waarheid"-schrijver dat de eis van PvdA-bestuurders als Buskes en Schurer tot "volledige eenzijdige ontwapening van Nederland" niet reëel is. Wèl reëel, wel praktisch uitvoerbaar acht de commentator het verlangen om Nederland "atoom- en Wehrmacht-vrij" te maken. Hetzelfde geldt, naar zijn zeggen, voor de gedachte van een neutraal Nederland. De tegenstrijdigheid in het rapport zal de massa der PvdA-leden niet ontgaan, zo luidt zijn conclusie.

De CPN, die bij de eerste na-oorlogse verkiezingen ongeveer 10 % van de stemmen op zich wist te verenigen, verloor gaandeweg dit blijk van vertrouwen en geraakte in het isolement. Sindsdien is haar streven er voortdurend op gericht geweest weer "aansluiting met de massa" te verkrijgen. Daartoe wordt nu, zoals uit het vorenstaande blijkt, een geflatteerde voorstelling van de communistische beweging gegeven, waar op de "democratie" en het "socialisme" van de CPN wordt gewezen. Tevens poogt de partijleiding op de hoogte te komen van hetgeen er leeft onder de democratische socialisten. Daarbij wordt het drogbeeld opgehangen, dat er in brede kring van de PvdA grote ontevredenheid heerst over de "rechtse leiders" van deze partij.

Commentaar in partijkringen op mutaties in de leiding

Op de ingrijpende veranderingen in de CPN-leiding, die bekend werden na de partijbestuurszitting van 1 september j.l. (zie MO 7-8, 1962) zijn tot nu toe nog betrekkelijk weinig reacties van partijleden bekend geworden.

Tijdens enkele vergaderingen op afdelings- of districtsniveau stelde men slechts de meest voor de hand liggende vragen, die door kennelijk van hogerhand geïnstrueerde (partij)-bestuursleden op nagenoeg dezelfde wijze werden beantwoord.

De reacties hadden bijna alle betrekking op de meest opvallende mutatie: de benoeming van Henk Hoekstra als eerste man in het secretariaat in de plaats van Harry Verheij. De degradatie van Verheij, voltrokken via de afschaffing van de functie van plaatsvervangend al-

gemeen secretaris, was voor velen in de CPN een verrassing. Verschillende partijgenoten lieten duidelijk blijken dat ze de nieuwe opdracht aan Verheij tot het geven van instructie op het gebied van het landelijk gemeenteraadswerk als een achteruitstelling beschouwen. Van bestuurszijde werd de kritische kameraden doorgaans evenwel te verstaan gegeven, dat Verheij beslist niet gepasserd was. De nieuwe indeling moest gezien worden als een betere verdeling van de taken. In één geval voegde een partijbestuurder hieraan toe dat een en ander nog wel nader uit de doeken zou worden gedaan, waarbij kennelijk op de partijconferentie in december werd gezinspeeld.

Aan de verdwijning van Marcus Bakker uit het secretariaat besteedden de bezoekers van partijvergaderingen praktisch geen aandacht. Mogelijk voldeed hier de vage doodoener in het partijcommuniqué ("met het oog op de te verwachten toename van de werkzaamheden van partijgenoot Marcus Bakker besloot het partijbestuur hem niet langer te belasten met de functie van propaganda-secretaris"), en zag men deze mutatie niet als een terugzetting.

Kennelijk hebben Verheij en Bakker zich voorshands neergelegd bij de besluiten die op de zitting van het partijbestuur d.d. 1 september werden genomen. Verwacht mag worden dat de huidige "voorlopige" situatie aan de CPN-top in elk geval zal voortduren tot het eerstvolgende partijcongres, dat naar alle waarschijnlijkheid in de loop van 1963 zal worden gehouden. Op de tegen 15 december aangekondigde partijconferentie zullen in elk geval geen bindende uitspraken kunnen worden gedaan, die in de nieuwe constellatie veranderingen teweeg zouden brengen. Dit is immers voorbehouden aan het partijcongres.

De Groot naar Moskou

Op 25 september - vrij onverwacht - vertrokken Paul de Groot en zijn echtgenote per vliegtuig naar Moskou, met als officieel opgegeven reden het houden van vakantie. Mogelijk zal het verblijf in de USSR o.m. ook dienen om de CPSU-leiding opheldering te verschaffen over de mutaties in de CPN-leiding.

Waarheid-Festival

Op zondag 16 september vond in de Europahal van het RAI-gebouw te Amsterdam onder grote belangstelling het "Waarheid Festival 1962" plaats, naar schatting bezocht door 10 tot 15 duizend personen. Het

festival leverde voornamelijk "kermisvermaak", dat 's middags werd onderbroken voor het officiële gedeelte.

Nadat het bijna voltallige dagelijkse bestuur van de CPN onder aanvoering van partijvoorzitter Paul de Groot het podium had bestegen, sprak partijsecretaris Henk Hoekstra een begroetingswoord. Hij heette o.a. de vertegenwoordiger van het Belgische zusterblad "Le Drapeau Rouge" welkom en uitte zijn teleurstelling over het weigeren van een visum aan Grigorew, correspondent van de "Prawda" in Bonn en aan een afgevaardigde van de Hongaarse partijkrant "Nepszabadsag".

De redactie van de "Prawda" wendde zich nu per brief tot de feestvierende "Waarheid". Daarin bracht zij haar groeten over en wenste zij de redactie van het CPN-dagblad vele successen in de verdere strijd toe. Vervolgens werd staande de "Internationale" gezongen, waarna het lid van de Tweede Kamer Marcus Bakker het woord voerde. Hij schilderde nog eens de betekenis van het Nieuw-Guinea accoord: dit was in feite wat de linkse krachten in Nederland steeds hadden gewild. Het accoord illustreerde, volgens Bakker, dat geen enkele regering in staat is de wensen van socialisten en communisten naast zich neer te leggen. De communisten moesten dan ook in de toekomst meer en meer werken aan het smeden van "een linkse eenheid".

Bakker uitte tenslotte de overtuiging dat de verkiezingen in 1963 een nieuw succes voor de linkse krachten en dus voor de CPN zouden opleveren. Om dit te verwezenlijken diende de CPN in de komende periode een bedrag van f 175.000,- bijeen te brengen, nodig voor het instandhouden van de partij en haar orgaan "De Waarheid", alsmede voor de te voeren verkiezingscampagne.

Zomerfeest l'Humanité

Ook de Franse partij, de PCF, vierde deze zomer haar traditionele "fête de l'Humanité", dat op 8 en 9 september op een terrein in de Parijse voorstad Courneuve werd gehouden.

Evenals in andere jaren was "De Waarheid" hier met een stand vertegenwoordigd. De leiding hiervan was in handen van Waarheid-boekhouder Jan van der Poel. Geassisteerd door een dozijn medewerkers, van wie sommigen in Volendams costuum, bood hij Nederlandse specialiteiten te koop aan, sigaren, kaas, jenever en souvenirs. Voorts mocht een aantal verdienstelijke werkers het feest bijwonen als beloning voor hun prestaties bij de abonneewerving voor "De Waarheid".

H O O F D S T U K III

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging

Program van activiteiten van het ANJV

In de zomermaanden pleegt het hoofdbestuur van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) een program van activiteiten op te stellen voor het winterseizoen. Dit jaar zijn de belangrijkste punten daarin de aankondiging van het 9e congres, de derde Volkelfietstocht en een "nieuwe aanpak" van het afdelingswerk. Ook wordt aandacht besteed aan een werfactie voor 1000 nieuwe leden, het organiseren van districts-festivals voor jongelui en het oprichten van reisclubs in de afdelingen, dit laatste in verband met de activiteiten van het ANJV-Bureau voor Jeugdtoerisme.

In de afdelingen moet meer gedaan worden aan het zogenaamde open jeugdwerk. Ook niet leden zullen in staat dienen te worden gesteld aan bijeenkomsten en activiteiten van het ANJV deel te nemen. Men meent namelijk uit de stemmenwinst, die de CPN bij de laatste verkiezingen verkreeg, te kunnen concluderen dat de belangstelling van de jeugd voor het ANJV eveneens zal toenemen. Bij elk politiek en organisatorisch optreden moet de vraag gesteld worden op welke manier de afdelingen versterkt kunnen worden en hoe het verbond er in kan slagen buiten de eigen kring belangstelling te kweken en leden te werven.

Dit geldt ook voor de voorbereiding van de derde Volkelfietstocht, Pinksteren 1963. Het verbond wil daarin samenwerken met het pacifistische "Comité voor de Vrede 1962" teneinde tot één gezamenlijke actie te komen. De ANJV'ers in het "Volkelcomité" moeten dit mede helpen verwezenlijken. Daarom dienen in alle afdelingen van het verbond acties te worden gevoerd om de bevolking te doordringen van de gevaren van de kernbepapening. Te houden plaatselijke fietstochten, kleine tentoonstellingen en forums kunnen daarbij van dienst zijn.

Het 9e ANJV-congres

Op 22, 23 en 24 december a.s. organiseert het ANJV zijn 9e congres. Plaats van bijeenkomst is deze keer Rotterdam, waarmede een traditie

wordt doorbroken. De vorige congressen vonden allen plaats in Amsterdam, het bolwerk van de communistische beweging. Het "uitstapje" van de hoofdstad naar de Maasstad heeft dan ook kennelijk een propagandistische bedoeling. Mogelijk wil het bestuur de ANJV'ers buiten Amsterdam, naar schatting minder dan een derde van het totaal aantal leden, hiermede nog eens extra duidelijk maken dat ook hun plaats en hun actie in de gelederen der communistische jeugd op prijs worden gesteld.

Zesde congres WFDJ

In aansluiting op het 8ste Wereldjeugdfestival in Helsinki hield de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (WFDJ) te Warschau van 10-16 augustus haar 6e congres, sinds 1957 Assemblée genaamd. Circa 600 gedelegeerden, vertegenwoordigende 250 jeugdorganisaties uit meer dan 100 landen, waren naar de Poolse hoofdstad gekomen. De Italiaan Piero Pieralli, voorzitter van de WFDJ, bracht verslag uit van de activiteiten sinds het vorige congres. Volgens hem was de strijd voor de vrede nauw verbonden met de bevrijdingsacties van de volkeren tegen het kolonialisme. De successen van de bevrijdingsbeweging in Azië, Afrika en Latijns-Amerika verzwakken het imperialisme en beknotten zijn mogelijkheden tot agressief handelen.

Tijdens de debatten stelde Sergei Pawlow (Sowjet-Unie), een der eerste vice-presidenten van de WFDJ, dat de internationale jeugdorganisatie het initiatief moest nemen tot het bijeenroepen van een Europese ontwapeningsconferentie van jeugd- en studentenorganisaties. De Chinese afgevaardigde Wang Shao-hua leverde critiek op de nadrukkelijke propaganda voor ontwapening. Ofschoon de strijd voor ontwapening wel een mogelijkheid bood om de vrede te bewaren, hadden volgens deze Chinese woordvoerder de gebeurtenissen uitgewezen, dat dit niet de enige en fundamentele mogelijkheid was. Vooral de activiteiten voor nationale bevrijding hadden immers het imperialisme verzwakt en droegen enorm bij tot het behoud van de vrede.

Het congres aanvaardde tenslotte talrijke resoluties benevens een algemene verklaring. De jeugd werd opgeroepen intensief te strijden voor onmiddellijke stopzetting van alle proeven met kernwapens, voor het sluiten van een verdrag tot universele en gecontroleerde ontwapening, voor liquidatie van buitenlandse militaire bases, voor het instellen van atoomvrije zônes en voor een snelle oplossing van het Duitse probleem. Voorts moest de jeugd een grotere solidariteit aan de

dag leggen voor de jongeren in de Aziatische en Afrikaanse landen, die strijden voor hun nationale onafhankelijkheid.

Het congres werd van Nederlandse zijde bijgewoond door Roel Walraven, vice-voorzitter van het ANJV, alsmede door Jan de Boo en Ko Verweijmeren, beiden lid van de dagelijkse leiding van het verbond. Joop Yisberg, lid van de organisatieraad van de Organisatie Progressieve Studerende Jeugd (OPSJ) was mede aanwezig. Beide Nederlandse organisaties zijn aangesloten bij de WFDJ.

7e IUS-congres

Ook de Internationale Unie van Studenten (de IUS), heeft onlangs de balans over de laatste jaren opgemaakt. Van 18 tot 29 augustus vond in Leningrad het 7e congres van deze communistische mantelorganisatie plaats, bijgewoond door gedelegeerden uit 90 landen. Gediscussieerd werd over de verdediging van de vrede, de algehele en gecontroleerde ontwapening, de anti-imperialistische strijd en de liquidatie van het kolonialisme en neo-kolonialisme. Egon Krenz, secretaris van de centrale raad van de (communistische) Freie Deutsche Jugend (FDJ) opperde het plan volgend jaar massa-acties van studenten te organiseren voor het behoud van de vrede en voor ontwapening.

Op voorstel van de Italiaanse delegatie werd besloten in de zomer van 1963 een seminarium te organiseren waar gediscussieerd zal worden over de problemen van de studentenreisbureaux.

Tijdens de debatten moesten de organisatoren ervaren, dat niet alle aanwezigen hun communistische zienswijze deelden. De president van de Japanse studentenorganisatie "Zengakuren", die bij de IUS is aangesloten, veroordeelde het Sowjet-besluit de proeven met kernwapens te hervatten. Bovendien roerde hij de meningsverschillen tussen de Sowjet-Unie en communistisch China aan. Zijn toespraak werd herhaaldelijk onderbroken door gelach, gefluit en voetengestamp. Een Chinese vertegenwoordiger, die hem van repliek diende, verwees naar een eerder afgelegde verklaring van Li Chi-tao, hoofd van de Chinese delegatie. Deze had verklaard dat de Sowjet-Unie door imperialistische dreiging gedwongen was de kernproeven te hervatten. Voorts verzekerde hij dat iedere poging om tweespalt te doen ontstaan in de eenheid van het socialistische kamp tot mislukking gedoemd was.

In dit verband is een vraagggesprek met Noori Abdel Razzak Hussein, de uit Irak afkomstige secretaris-generaal van de IUS, interessant.

Het verscheen in "World Student News" no. 4 van 1962, het maandblad van de IUS. Hussein's standpunt werd gevraagd over de mening van sommige studentenorganisaties dat de politiek ter versterking van de vrede gevoerd, ten koste gaat van de anti-koloniale strijd. Hussein achtte een dergelijke mening volstrekt onjuist. De vredesstrijd en het anti-kolonialisme zijn organiek verbonden. Het zou verkeerd zijn een Chinese muur tussen beiden op te richten.

Op 23 augustus sprak een waarnemer uit Denemarken over de Hongaars e kwestie (november 1956) en bepaalde tegen de Oostduitse jeugd genomen maatregelen. Volgens hem was de discussie op dit congres niet vrij, daar deze beïnvloed werd door de positie van de Sowjet-Unie als gastland voor het congres. Hij betitelde de redevoering van Marina Zhuravleva, het hoofd van de Sowjet-delegatie, als verraad. Zij had tijdens de discussie verklaard, dat de Sowjet-Russische studenten volledig achter de politiek van hun regering stonden, hetgeen de Deen betwijfelde. Ook bracht hij naar voren, dat de IUS zijn financiële aangelegenheden geheel binnenskamers regelt, waardoor contrôle niet mogelijk was. De congresleiding kwam terstond in het geweer. Voorzitter Jiri Pelikan verklaarde dat de IUS nimmer een geheime conferentie had belegd. Hij zeide niet te begrijpen waarover de Deense spreker het had. De IUS-functionaris Arpad Prandler, vice-voorzitter van het Nationaal Comité van Hongaarse Studenten, stelde dat er in Hongarije en in de DDR geen onderdrukking bestond. Hij nodigde de Deen uit naar zijn land te komen om zich ter plaatse te overtuigen.

Het congres werd besloten met een oproep tot de studenten van de gehele wereld nog actiever dan voorheen te strijden voor de vrede, voor algemene en algehele ontwapening en vreedzame coëxistentie.

Van Nederlandse zijde werd het congres bijgewoond door Kees Gnirrep, bestuurslid van de communistisch georiënteerde studentenvereniging "Perikles".

Vredesbeweging

In zijn vergadering van 22 september j.l. heeft de Nederlandse Vredesraad, zoals verwacht kon worden, zich geheel achter de besluiten gesteld van het Wereldvredescongres, dat in juli van dit jaar in Moskou gehouden is. De NVR zal zijn inspanningen vergroten om het gezamenlijk optreden van alle vredesgroeperingen in ons land tot stand te brengen,

zo wordt in het communiqué over de zitting gesteld.

Het wordt ook dringend nodig geacht om vanuit ons land toenemende druk uit te oefenen op de ontwapeningsconferentie te Genève, die binnenkort zal worden hervat. Hoe dat moet gebeuren is voorshands echter nog niet duidelijk. Wellicht denkt men aan het uitzenden van zogenaamde "vredesdelegaties", zoals dat in 1959 uit verscheidene landen is geschied ten tijde van het Geneefse overleg inzake de voorbereiding van een topconferentie.

Het succes van dergelijke acties is meestal zeer beperkt. Er is weinig kans, dat de NVR er veel mensen warm voor kan maken. Nog nooit heeft de raad zo sterk in het isolement gestaan als na de reorganisatie van januari 1962, toen de laatste, niet-communistische elementen uit het algemeen bestuur zijn weggewerkt. De "uitvoerige beraadslaging over de strijd voor algemene ontwapening", die op 22 september heeft plaatsgevonden, zal de leiders van de NVR stellig nog eens doordrongen hebben van de machteloosheid van hun afgebrokkelde organisatie. Ook de eis van de NVR betreffende de opheffing van buitenlandse militaire bases op ons grondgebied, waarbij met name de legering van Duitse troepen in de gemeente Budel wordt bedoeld, is slechts een frase. Reeds heeft de eveneens communistische vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945" daartegen een protest-actie van beperkte omvang opgezet, doch zelfs van samenwerking tussen deze beide gelijkgezinde organisaties valt weinig of niets te bespeuren.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Loon-situatie

De communisten zien in de opzegging per 1 januari 1963 van de c.a.o.'s voor de metaal-, de grafische en de textielindustrie door de erkende vakbonden, een mogelijkheid tot agitatie onder de bedrijfsarbeiders. In Twente werd in het bijzijn van enige leidende figuren van het "Centrum" (de voormalige EVC-1958) een vergadering voor CPN-leden textielarbeiders belegd. Besloten werd een "eisen-program" te publiceren in de bedrijfsblaadjes van het CPN-district Twente en in de "Textiel- en Kledingarbeider", een door het Centrum uitgegeven maandblad.

Wat de metaalindustrie betreft, laat men zich van communistische kant nogal lovend uit over het actieprogram, dat de metaalbewerkerbond van het NVV - de ANMB - op zijn congres in mei j.l. heeft aangenomen. CPN en Centrum willen zich best hierachter stellen, naar ze verzekeren. Het zint hun echter niet dat het program geen exacte looneisen bevat. Tegen het ontbreken daarvan willen ze dan ook hun agitatie richten. Ze zullen hun best gaan doen in de bedrijven, waarin zij hun aanhangers tellen, de metaalbewerker warm te maken voor het bij voorbaatponeren van een duidelijk percentage of bedrag als loonsverhoging in de nieuwe c.a.o.

(Zoals bekend vormt de verhoging van de lonen in 1963 een punt van bespreking tussen werkgevers, erkende vakverbonden en regering. Beslissingen zijn op dit gebied nog niet genomen. Ook moet nog worden afgewacht welke instantie in de toekomst de bevoegdheid krijgt om c.a.o.'s definitief goed te keuren. Een meerderheid in de SER, de Sociaal Economische Raad, wil dit de looncommissie van de Stichting van de Arbeid laten doen. Twee werkgeversorganisaties - CSWV en NVW - zijn hier tegen; zij vrezen dat de vakverbonden teveel druk zouden kunnen uitoefenen en dat een eventueel noodzakelijk regeringsingrijpen achteraf dan te laat zou komen.)

De bezwaren van de communisten tegen het door de SER aan de regering uitgebrachte advies inzake het systeem van loonvorming komen uit een gans andere hoek. Zij hebben de laatste jaren wel enig garen gesponnen bij de onrust, die onder loontrekkenden ontstond toen sommige loonregelingen tussen werkgevers en werknemers geen genade vonden in de ogen

van de regering. Zouden nu de c.a.o.'s door de Stichting van de Arbeid worden goedgekeurd, dan zou hier voor de communisten de hoop op botsingen tussen de erkende vakverbonden (in het bijzonder het NVV) en de regering in rook vervliegen. Het Centrum-blad voor metaalarbeiders ("De Werker") van september uit hierover zijn ongenoegen in het volgende stukje proza:

"In het laatste SER-advies inzake het toekomstige loonbeleid in ons land worden diverse geraffineerde plannen uitgedroefd om het NVV in te kapselen en te proberen het dienstbaar te maken aan de zgn. politiek van klassevrede. De plannen gaan zelfs zover om tot op zekere hoogte het NVV de rol te laten vervullen van het college van rijksbemiddelaars. Dat wil dus zeggen als kop van jut te dienen in de komende periode van nieuwe aanvallen op de loon- en andere arbeidsvoorwaarden van de arbeiders".

Staatsmijn "Beatrix"

Het districtsbestuur van de CPN in Zuid-Limburg besprak in augustus hoe de CPN de sluiting van de staatsmijn "Beatrix" te Vlodrop, die bijna voor exploitatie gereed was, in zijn agitatie zou kunnen betrekken. Plaatselijk waren de gemoederen hierover n.l. sterk in beroering geraakt. Van rooms-katholieke zijde werd voor zondagmorgen 26 augustus een - blijkbaar onvoldoende voorbereide - protestvergadering uitgeschreven. Van de kant der communisten waren aanwezig de districtsbestuurder van de CPN voor Zuid-Limburg, F. Dragstra, en het Tweede Kamerlid voor de CPN, T. Jager. (Communisten hadden op 25 augustus in Vlodrop en omgeving een nummer van "De Waarheid" met een sensationeel artikel over de mijn 'Beatrix' verspreid.) Beiden grepen de gelegenheid aan om het woord te voeren, nadat een der organisatoren had verklaard dat de vergadering tot 16 september werd uitgesteld. Op laatstgenoemde datum waren de beide communistische voormannen opnieuw present. In de loop van deze bijeenkomst nam Dragstra het woord, doch hij werd door de voorzitter afgehamerd. Jager werd niet tot het podium toegelaten. "De Waarheid" van 17 september bracht een verslag "in kleuren en geuren".

"Oude" EVC

De "oude" EVC die zijn aanhang de laatste jaren sterk zag slinken, heeft pogingen in het werk gesteld om samen te gaan met het

Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties, een te Rotterdam gevestigde vakcentrale met ongeveer 4.000 leden. Een meerderheid in de Algemene Raad van het OVB bleek in mei j.l. sterk gekant tegen fusie met de EVC. Op 22 september heeft een congres van het OVB, met 166 tegen 51 stemmen, samenwerking met de EVC definitief afgewezen.

De leiding van de "oude" EVC had inmiddels ook zijn voelhorens uitgestoken in de richting van categorale bondjes (als de VRPNS, Vakvereniging van Rijdend Personeel bij de NS, en het neutrale bondje van metaalbewerkers, de MBGK). Deze hielden samen met enkele andere categorale bondjes op 8 september j.l. te Utrecht een vergadering, waarin het denkbeeld van een federatie aan de orde kwam. De sprekers lieten er echter geen twijfel over bestaan dat de EVC niet tot deze kring zou worden toegelaten.

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGS

"Het zit nog 'snor' in de CPN"

Onder deze sarcastische titel verscheen in "De Brug" van 22 september jl. het eerste officiële SWP-commentaar op de jongste mutaties in de CPN-leiding. De voorpagina toont een spotprent welke Paul de Groot, voorzien van Stalin-snor, afbeeldt. Zittend op een pyramide van hoofden van volgelingen schopt hij onbewogen één hoofd naar beneden, waarmee wellicht de degradatie van Harry Verheij zal zijn bedoeld. Het geschreven commentaar is vrij summier. Er wordt op gewezen, dat de aan De Groot toegekende functie (voorzitter van het partijbestuur) "na het in strijd met de statuten geproclameerde roeyement van Gerben Wagenaar" niet meer schein te bestaan. Uit het partijcommuniqué wordt de conclusie getrokken, dat De Groot de touwtjes stevig in handen wil houden en nog steeds niemand naast zich duldt, die door functie of positie in belangrijke mate invloed op de partijpolitiek of het partij-apparaat zou kunnen uitoefenen.

Het Internationaal Contact Bulletin

Deze maand verscheen eindelijk de reeds zo lang in het vooruitzicht gestelde derde uitgave van het Internationaal Contact Bulletin (ICB). Dit orgaan - zoals bekend uitgegeven onder auspiciën van de SWP - zou oorspronkelijk een twee-maandelijks periodiek zijn. Tengevolge van moeilijkheden binnen de redactie (voornamelijk over de te volgen koers) alsmede door gebrek aan geschikte kopij was het ICB tot dan toe nog slechts 2 maal verschenen (vorige uitgaven dateren van mei en september 1961).

Het pas uitgekomen ICB, dat 8 pagina's beslaat, wordt voor het grootste deel gevuld met een artikel van zekere Lelio Basso over "De strijd voor het socialisme in landen met een uitgesproken kapitalistische economie". Dit artikel werd overgenomen uit het links-socialistische orgaan "ISSS-News" van augustus 1961. (De ISSS-International Society of Socialist Studies-, die ook in Nederland een vertakking heeft, stelt zich ten doel de oorspronkelijke socialistische theorieën en ervaringen te bestuderen en te komen tot een uitwisseling van ge-

dachten hierover met andere links-socialistische en communistische groeperingen.) Basso stelt, dat tengevolge van de veranderingen, die zich de laatste eeuw binnen het kapitalisme hebben voltrokken de marxistische stellingen ten aanzien van de economie in de kapitalistische landen niet meer onverkort gelden. De verwezenlijking van het socialisme moet in deze tijd worden bereikt door te streven naar medezeggenschap van de arbeiders over de productiemiddelen en in het beleid van de overheid.

Verder bevat het nieuwe ICB enkele korte ongesignde artikelen over het XXIIIste CPSU-congres, de betekenis van de voortgaande destalinisatie en de eenheid in de communistische beweging.

Europese conferentie tegen atoombewapening te Amsterdam

Op initiatief van het "International Subcommittee of the National Committee of 100" zal van 10 tot en met 12 november a.s. in Amsterdam een Europese conferentie tegen atoombewapening plaatsvinden. Het Nederlandse "Comité 1962 voor de Vrede" heeft zich met de organisatie daarvan belast. Op de conferentie worden ongeveer 120 buitenlandse deelnemers uit 12 landen verwacht. Onder meer zal aan de orde komen het voorstel om in elk Europees land een zogenaamd "Comité van Honderd" te stichten in navolging van het reeds in Engeland bestaande "Committee of 100", in 1960 opgericht door de bekende Britse filosoof Lord Bertrand Russell. Dit bestaat uit de meest militante aanhangers van de CND, de "Campaign for Nuclear Disarmament", die meer directe en drastische protestacties willen tegen de atoombom. De "Campaign" zelf beperkt haar optreden tot publiciteit en anti-atoombompropaganda. Daarentegen wil het "Committee of 100" veel verder gaan. Het schuwt zelfs de burgerlijke ongehoorzaamheid niet. De deelnemers aan massale zitacties e.d. in Engeland kwamen dan ook reeds enige malen in aanraking met de rechter en moesten zelfs vrijheidsstraffen ondergaan.

Nu een "International Subcommittee" van dit comité van 100 blijkbaar wil bewerkstelligen dat in alle Europese landen hun voorbeeld wordt gevolgd, dient er rekening mee te worden gehouden dat ook in Nederland een dergelijke organisatie zal worden opgericht. Reeds in november 1961 bleek dat bepaalde aanhangers van het "Comité 1962 voor de Vrede" tot de oprichting van zulk een "direct actie comité" wilden overgaan.

Bestuur en adviesraad van het Comité 1962 stelden zich echter tot op heden op het standpunt dat de acties binnen de grenzen van het legaal

toelaatbare moesten worden gehouden, echter met het voorbehoud: tenzij daaraan ter volvoering van bepaalde doelstellingen niet valt te voldoen.

Bij tot dusver gevoerde "sit-down"- en andere acties van de jongerengroep "Ban de Bom" oordeelde het Comité 1962 blijkbaar dat er onvoldoende reden was het legale standpunt te verlaten. Het stelde zich niet achter deze vorm van protest. De aldus ontplooiide activiteit bleef geheel voor rekening van het jongerengroepje, hoewel enige Comité-leden eraan hadden deelgenomen.

Afgewacht moet worden of als resultaat van de Amsterdamse conferentie een Nederlands Comité van 100 zal ontstaan, al of niet onder auspiciën van het Comité 1962 voor de Vrede.

In Engeland is het "Committee of 100" uit de CND getreden, maar "Peace News", het orgaan van "Campaign" bevat geregeld berichten over het beoelde comité.

STAKINGSOVERZICHT SEPTEMBER 1962

Bedrijf : Bouwvakarbeiders werksz. op een object te Middelburg van de Aannemingsmij. N.V. Boele en van Eesteren te 's-Gravenhage.
Aanleiding : weigering werkgever de loonsverhoging van f 0,10 per uur m.i.v. 1-3-'62 volgens de nieuwe cao-bouwwak te betalen.
Inmenging vakbonden : NVV, CNV en KAB bemiddelden.
Resultaat : eis ingewilligd.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : 45
Duur van de staking : 1 dag (3-9-'62).

Bedrijf : Spanjaarden, wonende in het verzorgingscentrum "Waalhaven", o.w. velen in dienst van de gemeente Rotterdam.
Aanleiding : ontevredenheid over onvoldoende zorg aan het eten besteed.
Inmenging vakbonden : ----
Resultaat : ----
Aantal werknemers : ----
Aantal stakers : 425
Duur van de staking : 2 dagen (10 en 11-9-'62).

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
oktober	Zitting Presidium Wereldvredesraad.	?	WVR
* 31 okt.	3e Lustrum Ver. Ned.-USSR.	Amsterdam	NU
31 okt.-2 nov.	WVV-conf. over EEG.	Leipzig	WVV
* 2-5 nov.	Wereldforum voor vrouwen.	Brussel	IDVF
3-4 nov.	Westeuropese conf. voor amnestie Portugese pol. gevangenen.	?	Com. ad hoc
* 10-12 nov.	Internat. Vredesconf.	Straatsburg	Fr. Vredesrd.
* 31 nov.-4 dec.	4e Internat. conf. VVI-Landen Boshouw.	Sofia	WVV
november	Bureau en Raadsverg. Internat. Democr. Vrouwenfed.	?	IDVF
6-9 dec.	4e Congres Féd. Internat. des Résistants.	?	FIR
* 15-16 dec.	Partijconf. CPN.	?	CPN
22-25 dec.	Kerstcongres ANJV.	Rotterdam	ANJV
* eind 1962?	Vredesconf. voor Landen v.d. 3 continenten.	Havanna	WVR+ Afro-Aziat. Solidariteitscom.
eind 1962	Alg. Raadszitting Wereldvredesraad.	?	WVR
1962?	Medische conferentie Féd. Internat. des Résistants.	Noorwegen	FIR
1962	Congres Socialistische Werkerspartij.	?	SWP
begin 1963	Wereldcongres Internat. Vereniging Democratische Juristen.	?	IVDJ
mei 1963	2e Wereldconf. voor vrouwelijke arbeidskrachten.	Boekarest	WVV
* Pinksteren '63	3e Volkel-protestfietstocht.	Volkel-Soesterb.-A'dam	ANJV/OPSJ
juni 1963	5e Congres Internat. Democr. Vrouwen Federatie.	Moskou	IDVF
* zomer 1963	Semin. problemen stud. reisbureaus.	Italië?	IUS/It. Stud. org.
1963	Internat. bijeenk. v. jonge toeristen.	Hoge Tatra (Tsj.)	WFDJ
1963	2e Internat. conf. VVI-Handel.	Zuid-Amerika?	WVV

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
1963	Buitengewoon congres CPN	?	CPN
1963	Eur. conf. Verzetsstrijders en Nazi-slachtoffers.	?	FIR

* nieuw c.q. aangevuld.